

TERMÉSZETFÖLDRAJZ AKTUÁLIS KÉRDÉSEI

FÖLDRAJZ ALAPSZAK
(NAPPALI MUNKAREND)

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLDTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ-GEOINFORMATIKA INTÉZET

Miskolc, 2018.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tantárgyleírás
2. Részletes tematika
3. Vizsgakérdések
4. Egyéb követelmények

1. TANTÁRGYLEÍRÁS

Tantárgy neve: Választható MFBFO5BKV Természetföldrajz aktuális kérdései	Tantárgy kódja: MFKFT6504
Tárgyfelelős: Hegedűs András, PhD, egyetemi docens	Tárgyfelelős tanszék/intézet: Földrajz- Geoinformatika Intézet
Javasolt félév: 5.	Tantárgyelem: választható
Óraszám/hét (ea+gyak): 2+0	Előfeltételek: nincs
Kreditpont: 2	Számonkérés módja (a/gy/v): vizsga
Tagozat: nappali	
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja a „földrajzos“ szemléletmód és gondolkodás fejlesztése; a már elsajátított ismeretek összefüggéseikben való felidézése révén gyakorlati problémák felismerésének és megoldási javaslatok kidolgozásának gyakorlása.	
Fejlesztendő kompetenciák:	
tudás: Ismeri az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen. Ismeri a geográfia alapvető módszereit a természet- és társadalomföldrajz fő szakterületein. Ismeri a földrajzi gondolkodás alapvető jellegzetességeit, a geográfiai elemzés követelményeit. Rendelkezik elméleti és gyakorlati természet- és társadalom-földrajzi alapismeretekkel. Ismeri a földrajzi szakterülettel kapcsolatos természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek alapvető működési elveit. Ismeri a logikus földrajzi állítások megfogalmazásának feltételeit, és az azokból levonható következtetések korlátait. Ismeri a természeti és az ezekkel összefüggésben lévő antropogén folyamatok törvényszerűségeit.	
képesség: Képes a geográfia alapvető módszereinek a természet- és társadalomföldrajz fő szakterületein való alkalmazására. Képes az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen meglévő összefüggések átlátására. Képes a természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek szakterületéhez tartozó alapvető gyakorlati problémáinak megoldására. Képes logikus földrajzi állítások megfogalmazására, azok feltételeinek és az azokból levonható következtetések pontos megadásával. Képes a természeti és az ezekkel összefüggésben lévő antropogén folyamatokkal kapcsolatos törvényszerűségek felismerésére, alkalmazására. Képes a földrajzi térben lejátszódó természeti és társadalmi folyamatok leírására, megértésére, az azokkal kapcsolatos adatgyűjtésre, adatok feldolgozására, valamint a feldolgozáshoz szükséges módszerek és szakirodalom használatára. Képes alapvető természet- és társadalomtudományi ismeretei alapján a rokon- és társtudományok térreleváns eredményeinek értelmezésére. Képes a rutin szakmai problémákat felismerni, azok elméleti és gyakorlati megoldásához az elérhető könyvtári és elektronikus szakirodalmat feldolgozni, azt ott elérhető módszereket alkalmazni. Képes a földrajzi problémák felismerésére, megfogalmazására Képes geográfiai elemzéseket végezni.	
attitűd: Törekszik a földrajztudományi elméletek, paradigmák, elvek minél teljesebb megismerésére. Földrajzi terepi és laboratóriumi tevékenysége során környezettudatosan jár	

el, elkötelezett a fenntartható fejlődés iránt. Együttműködő, kapcsolatteremtő attitűd jellemzi, a kommunikációs problémamegoldást részesíti előnyben. A megszerzett földrajzi ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető földrajzi jelenségek minél alaposabb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Nyitott a szakmai eszmecserére, a szakmai együttműködésre, törekszik arra, hogy feladatainak megoldása a munkatársak véleményének megismerésével, lehetőség szerint együttműködésben történjen. Képes tudásának gyarapítására és tanulmányainak magasabb szinten történő folytatására.

autonómia és felelősség: Alapvető elméleti és alkalmazott földrajzi és releváns környezettudományi szakmai kérdésekben önállóan, források felhasználásával hoz döntéseket. Felelősséggel vállalja szakmája értékrendjét, feladatainak elvégzése során együttműködik más szakterület szakembereivel. Saját és beosztott munkatársai munkájának hatékonyságát, eredményességét, biztonságosságát reálisan, felelősséggel értékeli. Elvégzett szakmai munkájáért felelősséget vállal. Tisztában van a földrajzi tudományos kijelentések értékével, azok alkalmazhatóságával, korlátaival. A geográfiai elemzések eredményeiből következő önálló döntéseket hoz meg.

Tantárgy tematikus leírása:

Minden óra elején átnézzük a legfrissebb híreket, keresve azokat, melyeknek természetföldrajzi vonatkozásuk van. Majd a már korábban elsajátított ismeretekre és megszerzett tudásra támaszkodva, közösen gondolkodva (egymást kiegészítve, egymással vitázva) keressük a kiválasztott hírek (események) természetföldrajzi hátterét és mélyebb összefüggéseit, meglévő és lehetséges kapcsolatait más eseményekkel. A különösen vitát keltő hírek (pl. génmódosítás) témáját vitafórum formájában dolgozzuk fel, amelyen előzetes felkészülés után a hallgatók egy részének a támogató, másoknak az ellenző oldalt kell képviselnie.

A félév során két témakör feltétlenül szóba kerül: az éghajlatváltozás és az ember felszínformáló tevékenysége.

Oktatási módszerek:

Egyéni és csoportos hallgatói munka oktatói irányítással.

Számonkérés módja:

Az aláírás feltétele az órai munkában (közös gondolkodásban, vitákban) való tevékeny részvétel. A vizsgajegy szóbeli vizsgán szerezhető meg, ahol a félév során érintett témakörökből kell a hallgatónak kifejtenie és szakmai érvekkel alátámasztania véleményét.

Értékelés:

100–85% jeles; 84–75% jó; 74–63% közepes; 62–51% elégséges; 50–0%: elégtelen.

Kötelező irodalom:

Haggett, P. 2006: Geográfia: Globális szintézis. Typotex, Budapest, 842 p.

Szabó J. – Dávid L. (szerk.) 2006: Antropogén geomorfológia. Kossuth Egyetemi kiadó, Debrecen, 318 p.

Global News: Geography. <https://globalnews.ca/tag/geography/>

National Geographic: Latest Stories. <https://www.nationalgeographic.com/latest-stories/>

Sci-News: Geography News. <http://www.sci-news.com/news/othersciences/geography>

ScienceDaily: Geography News. https://www.sciencedaily.com/news/earth_climate/geography/

The New York Times: Geography. <https://www.nytimes.com/topic/subject/geography>

Ajánlott irodalom:

Andrásfalvy B. – Vargyas G. (szerk.) 2009: Antropogén ökológiai változások a Kárpát-medencében: A Kárpát-medence felszínének változása a földhasználat és az életmód változásának következtében. L'Harmattan PTE Néprajz-Kulturális Antropológia Tanszék, Budapest, 346 p.

Gábris Gy. (szerk.) 2012: Európa regionális földrajza I-II. ELTE Eötvös kiadó, Budapest, 780 p.

Gruber L. 2004: Ausztrália, Óceánia és az Antarktisz természeti földrajza. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 238 p.

Horváth Gg – Probáld F. – Szabó P. (szerk.) 2008: Ázsia regionális földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 618 p.

Probáld F. 2005: Amerika regionális földrajza. Argumentum, Budapest, 360 p.

Probáld F. 2002 (szerk.): Afrika és a Közel-Kelet földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 395 p.

Probáld F. – Horváth G. (szerk.) 1998: Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 439 p.

Progress in Physical Geography: Earth and Environment. International journal.

2. RÉSZLETES TEMATIKA

Időpont	Előadás
09. 11.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy az éghajlatváltozás természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
09. 18.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy az éghajlatváltozás természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
09. 25.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy az éghajlatváltozás természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
10. 02.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy az éghajlatváltozás természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
10. 09.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy a mezőgazdaság természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
10. 16.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy a mezőgazdaság természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
10. 23.	Szünet
10. 30.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy a mezőgazdaság természetföldrajzi vonatkozásainak megbeszélése.
11. 06.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy az ember felszínalakító tevékenységének megbeszélése.
11. 13.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy az ember felszínalakító tevékenységének megbeszélése.
11. 20.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy az antropocén értelmezése.
11. 27.	Aktuális, természetföldrajzi kapcsolódású hírek tudományos háttérének elemzése, megbeszélése és/vagy az antropocén értelmezése.

12. 04.	Vitaforum a génmódosításról; elsősorban annak földrajzi vonatkozásáról.
12. 11.	Összegzés, ismétlés.

3. Vizsgakérdések

A vizsgakérdések a félév során áttekintett időszakú hírek megbeszélése során érintett természetföldrajzi témakörök.

További kérdések: az éghajlatváltozás természetföldrajzi okai és hatásai a múltban, a jelenben és (előreláthatólag) a jövőben. A mezőgazdaság és a természetföldrajz kapcsolatrendszere a múltban és a jelenben. Az ember felszínalakító tevékenysége és annak hatásai a múltban és a jelenben. Az antropocén fogalma és értelmezése.

4. EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

Nincsenek egyéb követelmények.